

INSERTIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile se adresa redacției și acele a nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITATEA

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Curent nesănătos.

Conferența a III. a Directorilor Băncilor Române ținută la 19 Octombrie a. c. sub punct IX a propus, și decis: „Considerând că în timpul mai nou se ivesc tot mai des acțiuni pentru fondarea de Bănci românești nouă, chiar și în localități unde există deja institute de credit românești bine consolidate, și unde interesele economice ale poporului nostru nu reclamă și nu justifică crearea de asemenea instituțiuni nouă,

Conferența Directorilor Băncilor române asociate, în interesul publicului român care a înființat și susține Băncile, se vede îndemnată a declara: că *ține de nesănătos acest curent de descentralizare, că nu crede că asemenea acțiuni ar putea contribui la consolidarea stărilor noastre economice, și că prin urmare nu poate aproba și sprijini decât fondarea acelor Bănci românești nouă, a căror înființare este reclamată și justificată prin interese reale ale poporului român din țară.*

Nu știm, a cui glavă de director de bancă a născocit aceasta propunere, ne miră însă mult, că hotărârea a fost unanimă; cel puțin nu am auzit ca oare-care din cei 45 reprezentanți să fie propus, ca obiectul să fie luat dela ordinea zilei, să nu se dea privilegiu — cel puțin în afară — a se mai resuscita motive contrare acestor vederi înguste și jaluse.

Să binevoiască a întreba acel iscusit director de bancă ce acțiune a trebuit să desvolte acei 4—5 inși, cari au inițiat înființarea institutului „Ardeleana” la anul 1885, cât a trebuit să ostenească unii, ca să adune subscrieri

pentru modestul capital social de 40,000 fl. și când 60 de acții nu se mai puteau plasa la nime, cătră cine zicea avocatul S. Pop și Dr. I. Mișu, frate! vezi află și pentru acest rest subscrieri, căci termenul constituantei se apropie și ne lipsesc subscrierile câtimii din prospect.

Intrebe, bunăoară, cine avea încredere deplină în vitalitatea acestui institut, când însuși Dr. I. Mișu n'a scris mai multe de 40 acții la înființare, iar unii malconțeni răspundeau câte și mai câte clevețe ca: nu ve dați banii la bancă, că ve treziți cu ei perduți; așa tea voiesc să ve adune banii voștri și o iau pe talpă cu ei; și altele de acestea. Urmarea fu, că în jurul acestui institut încă se poate face o circumscripție, că „mâncând își vine apetitul”. Văzând cei doi puși în fruntea institutului: președintele Pop și directorul Dr. Mișu, că lucrurile merg strună și că sunt prospecte de dobânzi, au făcut la doi ani o altă emisiune, așa zicând în ruptul capului, încât cei mai mulți acționari-fundatori nici n'au ajuns la nouă acții, pentru că publicarea în foi a întârziat și subscrierile erau deja acoperite, după cum se zicea în formă de scuză.

În al treilea an se începu deja rivalitatea între cele două căpetenii, pe motive: care este mai mare domn la institut; care din doi se poarte mai multe procese advocaționale de ale institutului; și alte soiuri de rivale, pline de interes particular, cu a căroră descriere specială ne vom ocupa de altădată, bunăoară dacă va eși la iveală istoricul institutului decretat de oare-care adunare generală, a căreia apariție nu știm din ce motive întârzie atâta.

Că chiar și în unele localități se fondează bănci românești nouă unde există deja atari, apoi că acele nu sunt reclamate și justificate de interesele poporului, *poate să o creadă iscoditorul propunerii, acela însă purcede malafide, pentru-că având cunoștința d. e. despre monopolurile nemoteniilor; despre geșf-tăriile particulare ale celor puși în fruntea frunții institutului; despre valoarea mărfurilor sale pe bani gata; despre convertirea datorilor alor săi; despre persecutarea funcționarilor ne-slugarnici; despre destituiri de directori conștii de chemarea lor; despre constringerea la abdicere a direcțiunii și comitetului de supraveghere și apoi a nu-i mai alege; despre darea în arânzi a realităților fără concurs și a altor întreprinderi — toate — pe sub mână și despre cari s'ar putea scrie capitole întregi; dar mai cu seamă, dacă chiar și urzitorii institutului încă sunt alungați din direcțiune și comitet de supraveghere și înlocuiți cu clicăși târfitori, cari au infectat societatea din localitate cu multe soiuri de intrigi, fățarnicii, și după toate aceste se mai și șezi cu de aceștia la o masă, la un blid, aceasta se o face propunătorul, care așa se vede este de natură să sufere totul, numai să-i meargă lui bine, obștea po-tepescă-se.*

Vom mai înșira generalități de aceste, cari toate au contribuit la fondarea d. e. a »Daciei« și credem tot astfel de motive vor subversa și în alte localități, unde s'au înființat nouă institute și se vor mai înșina, în butul concludului adus de conferența directorilor de bancă.

Contra motive, la acest decis, vom mai înșira în numerii viitori.

Spicuri din foile maghiare.

»B. H.« scrie despre situație. Obstrucția continuă și după informațiile primite, luptătorii opoziției se simt destul de tari de a putea continua cu lupta până la ultima zi a anului. Așa vor ajunge acolo, că asentări nu se vor putea face anul acesta.

Sunt aplicați a obstrua și exmiterea delegațiunilor, prin ce ar aduce în stare de ex-lex chiar și afacerile guvernului comun. — Că cum vor urma în anul viitor, despre aceea nu s'au consultat încă, urmarea nu poate fi alta decât sau căștigarea comandei maghiare, sau răsturnarea și acestui guvern.

De cumva Tisza va aplica forța, atunci se vor folosi de obstrucția tehnică, adică de votările fără sfârșit.

Deputatul Gabányi a vorbit și cetit în ședința de Vineri 4 1/2 ore, adică ședința întreagă.

Duminecă, în 22 c. a fost ministru președintele Tisza la audiență în Viena. Aproape două ore a ținut ascultarea. Atâta timp i-a trebuit ca să rapoarte despre stările din dietă, respective să se legitimizeze despre celea zise asupra prim-ministrului Körber. Seara târziu a sosit la Budapesta, despre celea întem-plate acolo însă nu a transpirat nimic în public.

Mulți sunt de părere, că apostrofările lui Körber vor avea urmări de demisionări.

Partidul lui Bánffy. Tot Duminecă s'a ținut în Cluj conferința noului partid. Președinte a fost ales Reményi Károly, architect, care a deschis conferența. A ținut apoi o vorbire insuflețitoare rectorul universității Apáthi István, care a felicitat pe Bánffy pentru ideile sale, promițându-i gruparea lor hotărâtă pe lângă stindardul desfășurat în un ciclu de articli.

A luat apoi cuvântul însuși Bánffy, care pe temei, că *partidele de până acum nu îndestulesc interesele naționale,*

FOIȘOARA

ROMÂNIEI

Frumoasă ești, o țară,
În măestrita-ți iie
Cu flori albastre, roșii
Și galbene o miel..
De-aceea tot străinul
Stă 'n loc p'aici când trece;
Nu-i vine să mai plece.

Frumoasă ești, o țară,
Cu scumpa-ți cingătoare
De spice aurite,
Ce strălucesc la soare!..
De-aceea toți vecinii
(Cel sfânt mi-i osândească)
Ți-au pus, vai, nu odată,
Gând răul.. să te răpească.

Frumoasă ești, o țară,
Și mult bogată 'n toatel..
De-aceea și Românul
De-al t'eu drag nu mai poate.

Cu-o lume el lupta-s'ar,
Și ar muri mai bine,
Decât să mi te vadă
Căzând pe mâni străine!..

P. DULFU

POVESTEA VORBEI

Piesă într'un act
de
N. Rădulescu-Niger.

Respectuoasă dedicațiune d-lui Ion Kalinderu.

Persoanele:

Povestea vorbeii; Lenea; Sărăcia; Moș Badea; Tomița; Lupu; Zaharia; Radu; Pavel; (școlari din sat); Alți zece școlari.

Scena înfățișază bătătura unui sat. În stânga două curți, cărora li se vede numai îngrădiitura, cu loc de trecere printre ele.

În dreapta, mai în față, două buturuge groase pentru ședere pe ele.

Scena I-a.

Tomița, Lupu, Zaharia, Pavel, Radu și cei 10 școlari.

Tomița. Eu îți spun, Lupule, că Zaharia e... verb!

Toți (rîzînd). Da, da, azi e numai verb!

Lupu. Cum verb? Nu pricep de loc. Tomița. Eacă să vezi și tu. Eu zic, de pildă: »trenul pleacă, dimineața, la Sinaia! — Veniți voi, patru, încoace. — Așa. — Pe mine mă cheamă: trenul; pe Zaharia; pleacă; pe Radu; dimineața; pe Pavel: la și pe tine, Lupule: Sinaia. Noi câte cinci alcătuim o frază... Ia să începem analiza. — Eu, trenul, sunt substantiv concret, masculin la singular, feminin la plural, adică: eterogen. Sunt articulat; sunt subiectul frazei.

Zaharia. Eu, pleacă, sunt verb... Toți, (rîzînd), ura! iar verb! Zaharia... verbul!

Tomița. Mă rog, nu incurcați verbul... Zaharia (serios). Sunt verb activ și nu mă incurc, adică sunt regulat, de conjugarea I-a, persoana III-a singulară, modul indicativ, timpul prezent; sunt predicatul frazei și trebuie să mă potrivesc cu subiectul (se înalță în vârful picioarelor).

Lupu, (rîzînd). La înălțime, mă?

Zaharia. Nu; la persoană..

Tomița. Ești bun verb, Zahario. Tu, Radule.

Radu. Dimineața, sunt substantiv abstract, de genul feminin, articulat, la singular. Aci mă luați ca adverb și mă numesc: compliment circumstanțial de timp.

Pavel. La. Sunt prepozițiune. Leg cu-

vintele ori părțile de propozițiune, între ele, (apucă de mână pe Radu și pe Lupu).

Radu. Leagă-ne bine..

Lupu. Sinaia... Sunt substantiv, nume propriu... și mă conjug... (Toți rid).

Tomița. Taci, mă. Nu te declini cumva.?

Lupu (rușinat). Ba da..

Zaharia. Ai făcut Sinaia de rușine..

Lupu. (urmînd). Sunt compliment circumstanțial de loc..

Tomița. Fii sănătos. Acuma, ascultați: Eu sunt capul trenului, adică: mașina; voi, vagoanele. Țineți-vă bine. Trenul pleacă la Sinaia! (fuge) (o ia la fugă, ocolind scena. Zaharia cade; ceilalți peste el).

Tomița. Na! 'mi-au deraiat vagoanele! Zaharia (ridicându-se odată cu ceilalți). Apoi că fugi, nenșorule, curat ca o mașină d'alea!

Scena II-a.

Aceiași. Lenea, Sărăcia (vin în chip de babe, îmbrăcate sdrențuros, sprijinindu-se pe toge).

Lenea (cascănd). Uliului! ce-aș mai dormi... (lenos). Bună... vremea, băeți..

Sărăcia. Bine v'am găsit, măicuța..

Tomița. Bine-ați venit, mătușelor..

Zaharia. Nu sunteți de pe aicea?

Radu. Sunteți foc de ostenite..

cari trebuie să le avem în vedere. zice că susținerea și mai departe a referințelor economice cu Austria ar fi un păcat. — De încheiere se roagă a se constitui comitetul noului partid.

Pentru cele zise este felicitat prin vorbiri pronunțate din partea profesorului universitar Pi ztory Mór. Mai vorbesc: Dr. Tutsek, Szterba și Jeszenszky.

Starea școlilor noastre.

Am auzit declarațiunile guvernului nou asupra școlilor confesionale ale naționalităților, și ne prinde o mare nedumerire despre soarta școlilor noastre, când ni-s'a dat să înțelegem că nu se vor lua de sub administrația confesiunilor, dară vor fi forțate să valideze însușirea deplină a limbei maghiare.

Din punct de vedere pedagogic realizarea acelei dorințe este una dintre cele mai grele pedeci ale educațiunii, pentru-că forțându-se atacarea, bietul învățător va fi necesitat a petrece timpul cel mai mult de instrucțiune cu învățarea limbei maghiare pe contul celorlalte studii, sau la cas dacă nu se va ști acomoda, va provoca frecări continue între superioritatea sa confesională și între cea a statului. Și una și alta eventualitate nu poate aduce școlile noastre decât îngrijorare.

Nu ne-am ocupa cu afacerea școlilor noastre dacă nu am ști cu câtă greutate le susținem mai ales în unele locuri, unde poporul și azi consideră de o povară nejustă susținerea salariului învățătoresc, și dacă nu am ști cu câtă greutate se scoate acel salariu și cât de neregulat i-se poate plăti învățătorului, care e silit să aștepte și să flămânzească sau să se umilească pe sine pentru susținerea traiului său, — în defavorul chemării sale de educator! Mai obvin apoi și alte lipsuri, calamități, și anume: lipsa de învățători calificați; aplicarea și instituirea lor, care împrejurare earăși e de natură a provoca neînțelegeri mai ales la poporul unde cineva, din interese particulare, poate face agitațiuni contrare legilor, în contul învățătorului ce trebuie să stagneze până se poate face ordine.

Astfel de casuri triste s'au ivit și la unele școle de ale noastre din apropiere, în Dêncul-mare, Dêncul-mic și Homorod-suseni, la cari instrucțiunea legală se va putea continua numai prin întervenirea autorităților politice administrative.

Toate acestea și alte asemenea împrejurări sunt de natură a ne îngrijora de soarta școlilor noastre și a avertisa poporul nostru să aibă grijă

de școală ca de ochii din cap, căci perzând școala ne vom perde totul ce avem mai scump.

Conferența preoțească.

Orăștie, 11 Noemvrie 1903.

Conferența preoților din tractul Orăștiei anunțată în Nr. 42 al »Activității« s'a ținut după programul publicat, despre decursul căreia raportăm următoarele:

Înainte de prânz la 8—10 ore s'a celebrat serviciul divin prin preoții Ilie Popovici din Sibiușel, Nicolae Terhetea din Tămășasa și Octavian Săbău din Bozeș. Toți trei preoții au servit cu deplină demnitate liturgia la care părintele Nicolae Terhetea a ținut o cuvântare despre chemarea preoțească, luând de temeiul textul din evanghelia zilei. Cuvântarea a fost bine succasă, deși numai cu trei zile înainte fusese angajat, după-ce și înainte de dânsul alți doi preoți designați au renunțat de a o ținea. Conferența l'a lădat pe părintele Terhetea și a decis să i-se publice cuvântarea.

La serviciul divin au luat parte și învățătorii cu copii și copilele de școală, și sub conducerea d-lor Constantin Baicu și Ioan Branga au cântat răspunsurile liturgice spre mulțumirea preoților prezenți.

La 10 și 1/2 ore s'a început însăși conferența prin dl protopresbiter Vasile Domșa cu următoarea cuvântare de deschidere:

Iubiților frați în Christos, stimați preoți!

Dacă suntem frați în Christos, atunci chemați și suntem a propaga ideile aceleia întru care ne-am făcut frați; și dacă chemarea Lui a fost de a întoarce sufletele dela întunec și dela decădintă, la lumină și la mântuire, atunci noi se nu perdem nici odată din vedere chemarea celor șeptezeci aleși mai mici învățăcei, cărora li-s'a dat puterea de a călca peste șerpi, peste scorpii și peste toată puterea vrășmașului, și a face ca și spiritele rele să se plece înaintea lor; se nu perdem din vedere, că prin punerea mânilor archierești, fiecare din noi a moștenit dela acei sf. învățăcei aceasta putere. Se nu vă bucurați însă, le-a zis lor Domnul, căci duchurile se pleacă voaue, ci *ve bucurați că numele voastre sunt scrise în ceruri!*

Eată deci, iubiți preoți, chemarea noastră sublimă în ce constă, pe scurt. În a lupta cu tot felul de elemente din viață, cari sunt protivnice creștinismului și ideilor lui divine!

Oare suntem și fi-vom noi în stare

de a corăspunde înaltei noastre misiuni? Avem noi oare însușirile și calitățile ce se recer azi dela noi, în lumea modernă de acum? Oare ne împlinim noi conștiențios datorința în direcțiunea chemării noastre? Oare suntem în stare a corăspunde exact așteptărilor mai marilor nostri?

Și dacă ne împlinim datorințele; cari sunt rezultatele practice ale muncii noastre spirituale?

Sau dacă avem se ne luptăm cu spirite protivnice misiunii noastre, oare cu ce fel de mijloace le-am putea desarma și convinge de rățacirea lor? Oare nu cumva sunt și între voi frați, cari au deviat dela chemarea lor apostolică și s'au lăsat prinși în lanțurile spiritelor rele și dușmane bisericii lui Christos?

Pentru-că tot Domnul a zis: »celce nu este cu mine, împotriva mea este, și cel-ce nu strînge cu mine, risipește«. (Luca 11, 23). Ear în alt loc: mulțumescu-ți ie părinte, că ai ascuns acestea de cătră cei înțelepți și înțelegători, și le-ai descoperit pruncilor, etc. (Luca X. 18).

Eată deci, stimați părinți, câte întrebări se pot zugrăvi azi înaintea ochilor sufletului nostru, și câte răspunsuri ar trebui să se dea la acelea, așa, că în toate lumină să se facă, și mântuire să dobândească toți cari doresc lumina, urând întunecul, păstrând nevătămată porunca D-lui, ca să iubești pe deapropoalele tîu ca însuși pe tine. Toate îndreptându-se cu duchul blândețelor prin dragostea și pacea moștenită dela sfinții apostoli.

Conferențele noastre, D-lor, nu pot avea alt scop mai frumos, și mai practic, de cât a confera, a vorbi, a debata, a clarifica și convinge, apoi în fine a îndemna pe fiecare frate să muncească cu dragoste în via D-lui unde e pus; pentru-ca astfel, numele său se fie scris în ceruri și i-se facă parte de împărăția cerească, spre mărirea lui D-zeu și fericirea poporului credincios! Acesta este și scopul conferenței de astăzi și programa publicată ne va înlesni decursul liniștit al desbaterilor. În fine cred că Domnii cari au primit și au lucrat unele teme se vor achita cu onoare de sarcina luată asuprași, — după cari cu ajutorul lui D-zeu declar conferența deschisă.

După ascultarea acesteia cu cuvenita atențiune, conferența alege de notat al său pe Ioan Popovici, preot în Gelmar și se constată că dintre 57 preoți, sunt prezenți 44, ear din cei absenți unii, cari au legitimat absența, au fost scusați.

După discuțiunile interesante asupra

serviciului divin, la cari au luat parte mulți preoți, a urmat cetirea temelor designate, teme lucrate de preoții Nicolau Todea din Almășul-mic, Manase Iar din Toltia și Nicolau Maniu din Băcăinți. Toți trei preoții s'au achitat conștiențios de sarcina luată, așa că conferența le-a exprimat mulțumită protocolară.

S'a primit planul cronologic pentru agendele anuale ale oficiului parohial întocmai cum s'a prezentat prin parochul Ioan Popovici, și se va tipări și împărți preoțimeii.

Fiind timpul înaintat, și după-ce statutele reuniunii pentru ajutorarea preoților n'au putut fi destul de bine studiate, cu părere de rău a trebuit se fie amânată cauza dimpreună cu celelalte puncte ale programului până la altă conferență extraordinară ce se va convoca spre acest scop.

După comunicarea unor cerculare de caracter oficios și designarea locului pentru ținerea conferenței în anul următor la Geoagiu, dl protopresbiter mulțumește preoților pentru interesul arătat la această conferență și închide ședința.

Constatăm cu bucurie avântul ce-l ia preoțimea noastră în împlinirea datorinței sale, mai ales de când s'a intrupat ideea de a se ținea și în viitor conferințele activate prin vrednicul Archiepiscop și Metropolit actual Ioan Mețian.

Mai e de dorit, că aceste conferențe fiind publice, se fie vizitate și din partea inteligenței noastre, pentru-că sunt instructive și au în vedere progresul obștesc.

() carte plagiată.

E mai bine de un an, îmi pare, de când publicul românesc în urma unui foileton apărut în »Unirea« a început a-și perde buna-credință față cu originalitatea activității — altcum intensivă! — a unuia dintre bărbaii nostri de literă. Foiletonul amintit tracta anume despre niște rușinoase plagiate ale unui fost profesor la liceul din Brașov, azi secretar consistorial la Arad. Descoperitorul numitelor plagiate pe două coloane paralele ne pune de-o parte: texte din cartea »Curs elementar de istoria omenirii, de Teodor Ionescu fost prof. de istorie, continuat și revăzută de I. G. Georgean, prof. de istorie la liceul S. Sava, III. Istoria nouă; București, 1892«; — de altă parte texte din cartea: Istoria universală pentru școlile secundare de »Unirea« lasă pe cetitor să-l ghicească pe autor). III. Evul nou, Brașov, 1897. Drept încheiere scriitorul menționatului foileton ne asigură, că se agăța se (vorba istoricului) numai de cătrăva pasagii și că ce ne-a prezentat a fost numai de leac, dar din așa ceva ne-ar putea servi chiar cu sacul.

La dreptul vorbind, indiscreția »Unirii« mă puse pe gânduri și mă făcu nedumerit. Nu știam ce se cred, ceea-ce vedeam negru pe alb, ori se-mi păstrez și pe mai departe convingerea despre onestitatea literară a istoricului nostru, la ceea-ce eram înclinat atât în urma scumpeții la vorbă a foiletonului, cât mai ales judecând după forma hazlie în care era tractată întreaga chestiune. Și earăș nu voiu fi având de a face cu un cas de metempsicosă! Ei! dar așa ceva nu se poate, căci răposatul Teodor Ionescu s'a mutat la cele vecinice numai tîrziu după nașterea învățatului nostru. N'o fi la mijloc vr'o minune, totuși? Puțină diferență între textele comparate există doară! Ce se mă fac însă pentru cazul când micile diferențe ar proveni numai din condeiul distras al prepusului plagiator?!

Destul că bănuiala, pe lângă toată preocupăția mea binevoitoare față de al nostru, îmi intrase la inimă și de al nostru, îmi intrase la inimă și de întreaga-i aureolă de glorie vedeam, fluctuând în dimensiune, o neagră pată. Așteptam însă în liniște vre-o deslușire pe cale publică din partea celui provocat și zi de zi urmăream cele scrise în »Tribuna Poporului«; — organul prin care mai ales de un timp încoace răsuflă omul

Pavel. Ia vè odihniți pe ale cioate.
Lenea (câscând). Și mor de somn. (Se duce abia pășind și se așează). Mă! da mare sat! Și nici un Român nu doarme ziua... (cască lung).

Lupu. Cum se doarmă, dacă nu-i noapte!
Sărăcia. Și nici un Român par'că cuprins de nevoie! Nici unul! (clatină din cap și se duce de se așează).

Radu. Cum se fie vre-unul în nevoie, dacă toți muncesc cu dragoste de ogor și de meșteșuguri!

Sărăcia (incet Lenei). Nu-i de noi, soro, nici paici!

Lenea (câscând) Nu-i... și nu-i... (moșăe). Ce-aș dormi (cască).

Pavel (cu mirare). Da cine'mi sunteți d-voastră, mătușelor?

Radu. Par'cați veni de departe?

Lenea (după un lung căscat). Cine sunt, hai?

Apoi:

Eu sunt Lenea, trup și oase...
Dorm... când nu am ce mânca;
Dorm... la treburi priincioase,
Dorm... și nu m'aș sătura...
Câte nu-s la câmp, în casă!
Mie'mi vine-a sta... și stau...
Stau, mă uit... nici par'că-mi pasă,
Și cu somnul iar mă iau!

(Cască lung și începe-a ațipi).
Sărăcia (ridicându-se și trecând spre băeți, sprijinită pe bêt).

Eu, măicuță, îi sunt soră;
Sărăcia, toți îmi zic.
Joc cu patimile'n horă,
Și în casă... n'am nimic.
Sdrențele, curg... de pe mine.
Și-asta dacă nu e semn,
Mai aflați că duc pe-ori cine
Iute la săp de lemn!

(îzând) Ei, nu mă primiți pe acasă?
Tomiața. Ba acea-i vorbă! Doamne păzește! (se depărtează închinându-se).

Sărăcia. Vai de noi! Unde se ne ducem! Colindăm sat, după sat... și toți se scutură de noi...

Lupu. Vezi că i's'a urit Românului, mătușo, cu așa năpaste!

Sărăcia (înaintând spre Lene). Unde se ne ducem, unde?

Radu. La vrășmași, mătușo!

Tomiața. Ba nici la vrășmași, Radule, că și ei tot oameni sunt!

Zaharia. Eu, verbul îți zic: du-te unde a dus mută iapă! (toți rid).

Sărăcia (Lenei). Cum ne rid! cum ne rid! (către băeți). Și ce făcați, măicuță?

Tomiața. Ne jucam ca în zi de sərbătoare.

Sărăcia. Dar părinții? La cărciumă, nu-i așa? (ride în batjocură).

Tomiața. La cărciumă? Ce? bați câmpii, mătușo? Unii sunt la conferința de la școală...

Radu. Alții la casa de economie...

Pavel. Și încă pe urmă toți vor veni la primărie, se mai stea la sfat, pentru binele tuturor...

Sărăcia. Eac'așa-i peste tot locul! (clatină din cap cu părere de rău). Ia școală, soro, și hai... că nu-i de traiu...

Lenea. Dar 'mi-e somn... [cască].

Tomiața. Ia hai și te îndeamnă la plecat, că uite colo, un codru. Tot se dormi în vr'o scorbura... cât vor fi veacurile!

Sărăcia. D'apoi că scorburile ne-au mai rămas presemn! (ia de mână Lenea și începe a păși spre ieșire printre cele două curji).

(Va urma).

Sfaturi.

Dacă e vrednic de laudă prietinel tîu, laudă-l de dos, — dacă faptele lui sunt vrednice de occară,, defaimă-l în față, ca să-l îndrepti. — De calci acestea, ești ori lingușitoriu ori defăimătoriu.

nostru. — Așteptarea îmi fu însă zadarnică, căci nici dânsul nici vre-unul din amicii săi, altădată cei mai gălăgioși, nu ridicară cuvântul, ci cu coada șoric tac fără a zice cărc măcar. A o face aceasta era o datorință morală pentru amicii dela »Tribuna Poporului«, cu atât mai mult, că în zeci de numeri din acea foaie începând din 97 înceoace se puteau ceti laude îndesate și cu vârf la adresa eruditului și consumatului bărbat de școală pentru manualul său de istorie.

Tăcerea acestei foi mări, și mai tare crescă prepusul în mine, și spre a mă convinge de adevărată stare a cauzei, îmi procurai ambele manuale: al lui Ionescu — Georgian, București, 1892, și cel apărut la Brașov, 1897. La pîmirea manualelor, nepermițându-mi împrejurările a mă ocupa de ele cu deamănuntul, le-am aruncat în dulapul de cărți. Mai zilele trecute fiind la reșfoi și confronta, deschid dulapul și spre marea mea mirare le ved ajunse lângă un al treilea manual de istorie intitulat: »Világtörténet« a középiskolák számára, írta Varga Otto; III-ik kötet: Ujkor; Budapest 1893. Lásai pe Ionescu—Georgian la o parte și începui a mă ocupa cu Varga și eroul nostru, dându-le preferință ca compatrioții.

Și compatrioții fiind, se-i punem pe două coloane paralele, se le ascultăm glasul. Supărare nu le facem, în special nu-i va cădea greu frunțașului între amicii dela Arad vîzându-se alături cu unul, căruia îi datorează recunoștință. Să zicem numai așa:

Budapest. 1893.

Pg. 57. »A második lépés volt a tridentiszinat... E zsinaton visszautasítottak minden reformációt a tanokra nézve, a főhatalmat a pápa kérébe tették le és szigoruan körvonalozták a katolikus egyház dogmáit. A ki azokat hiszi, az igazhitű, a ki mást hisz, az eretnek. E meghatózózás átal véget vetettek ama zúrvárnak...«

Pg. 54. »Az ellenreformáció elére állott Spanyolország... Ez országához tartoztak akkor Nápoly. Milano és velük ugy-

Pg. 34. »In fruntea antireformației se puse Spania... Ale ei erau Sicilia, Neapolea, Milannul, aproape Italia întreagă, ale ei Franche-Comte, Țerile de jos...« Istoricii străluciți (Mariana-Mendoza) povestesc gloria neamului lor, descoperirile, luptele lui Carol V. domnia lui Filip. Că istoria țării lor era istoria lumii.

In manualul unguresc în cele următoare se vorbește despre Lopede Vrga, Calderon, Cervantes, Verjaques, Murillo etc.

Despre curtea regelui Ludovic XIV.

Pg. 95. »Udvara köré sereglett a francia elsőkelvilág és királyának palotája köré épített palotavárosokat, hasonló fényvel pazarlással. A büszke lázadó ösök unokái versenyeztek a király mosolyáért és tulboldogak voltak ha öltözködés, étkezés közben szolgáltatásra lehettek. Fény, pazarlás, multság, fesslett erkölcsök, hazárd játékok voltak ott-honosak ez udvarnál, de mindent betakart az álszentkedés és az etikett...«

Pg. 181. Az egész ország életének szabályozására az új szabadelvű eszmék alapján új törvénykönyvet dolgozott és dolgoztatott ki: ez a Code Napoleon, mely azután a modern államok törvénykönyveit fundamentumává lett...«

E törvénykönyv többé nem ismer se vallási, se rendi küömböséget, hanem csak polgárt!«

Pg. 182. »Rendezte a pénzügyeket, melyek a forradalom kitörése óta rettenetes zilalságban voltak és a min se az egyházi javak lefoglalása, se az assignaták kibocsátása, se a rém uralom erőszakosága segitenem tudott. Napoleon megálapította a francia bankot és rendezésével elérte azt, hogy a kamat'áb 12%-ról 6%-ra szállott alá. «

Etc. etc... Texte de asemenea aflăm aproape pe fiecare pagină. Cât privește împărțirea materialului — cu puține excepțiuni — e aceeași.

Cu aceste coloane de sigur mi-am aprins paie pe cap cu foiletonistul »Unirii«. Dar' pentru a împăca și capra și varza, îmi permit, se-i comunic, că ceea-ce domnul istoriograf, azi domiciliat în Arad, n'a plagiat după Ionescu-Georgian, a plagiat după Varga și viceversa.

Și acum un cuvânt către Onorata secție istorică a Asociației: Oare nu crede On. secție, că un pretin istoric ca și dl Vasile Goldiș, căci dânsul e cavalerul de tristă figură, nu mai poate avea loc în sinul ei? Și dacă dl Goldiș Vasile prins cu ocalele nu-și trage consecuențele, oare nu este de datorința On. secției ca se-i dea Laufpas?

Arad, Noemvrie 1903.

Podgoreanul.

Indurați-Ve spre sêracii nostri.

„Mila dată sêracilor te curățâ de pécate, îți câștigâ îndurare și viață vecinică!«

Inscripția pe icoana Maicii Domnului, ce atîrnă de-asupra lădiței cu crucii sêracilor, în localul »Reuniunii sodalilor rom. din Sibîiu.«

In conformitate cu hotărîrea luată de subsemnatul »Despărțământ femeiesc întregitor al »Reuniunii sodalilor români din Sibîiu«, alcătuit de femeile noastre, ce stau aproape de clasa meseriașilor nostri și cu scop de a ajuta Reuniunea în afacerile ei, închinata binelui obștesc, apelăm la inimile generoase și le rugăm să binevoiască a dărui bani, vestimite și alimente, ce se se împartă în ajutorul Nașterii Domnului între sêracii nostri (învățacei, școlari, bărbați și femei, scâpătați).

Ne găsim în prejma zilelor, în cari sêracul ca și bogatul, caută se-și încălzească sufletul și corpul.

Cei pe cari Dumnezeu, povățuitorul a toate, V'a binecuvântat din belșugul seu, dați puțință și celor lipsiți, ca cel puțin în zilele de bucurie ale nașterii Mântuitorului nostru, se preamărească pe Creatorul și făpturile sale.

Impărțirea darurilor se va face cu mare solemnitate sub binevoitorul protectorat al patroneselor despărțământului nostru, stimabilele doamne Minerva Dr. Brote, Ana Dr. Moga și Elisaveta Bugarsky.

Darurile benevole se se trimittă la adresa »Reuniunii sodalilor români din Sibîiu.«

Lăcrămile vêrsate de sêracii nostri servească drept cea mai înaltă rêsplată pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acesteia datorințe bine plăcute și oamenilor și lui Dumnezeu.

Din ședința Despărțământului femeiesc întregitor al »Reuniunii sodalilor români din Sibîiu«, ținută la 4 Noemvrie n. 1903.

Elisaveta Poponea,
presidentă.

Ioan Apolzan,
notar.

Președintele Reuniunii sodalilor:

Vic. Torodășianu,
bărbat de încredere.

NOUȚĂȚI

Avis.

Ne apropiem de sfârșitul anului și partea cea mai mare a abonenților nostri sunt încă tot în restanță cu abonamentul. Venim a-i ruga ultima oară, să binevoiască a-ne trimite prețul abonamentului, cât mai curând, ne mai putând aștepta. Onorariile restanțieri se ie în băgare de seamă, că foaia încă are deobligăminte de împliniți.

Sfântire de biserică la Renghet.

Duminecă, în 16/29 Noemvrie a. c. se va sfinți biserică din Renghet a cărei zidire s'a început la anul 1885 și din lipsă de mijloace abea acum s'a putut deplin termina. Anul acesta s'a vâcălit pe din lăntu și pe din afară, s'a făcut templu, s'a zugrăvit, padimentat, și astfel terminată prin măestrii de ai noștri din Orăștie, Duminecă se va face însuși actual sfințirei prin dl protopresbiter tractual Vasile Domja cu asistență numeroasă a preoțimeii din jur, la mandatul și însărcinarea Înalt preasfințitului Archiepiscop și Mitropolit Ioan Mețian. Atragem deci prin această atenție credincioșilor din împrejur asupra acestui act mare, care le poate oferi celor doritori multă mângâiere sufletească, și la care parochul Simion Filimonescu în numele credincioșilor se i trimis și invitat.

Foștii ministri iarăși pe catedră.

Foaia oficioasă aduce știrea, că ministrii pensionați Vlăsziș Gyula și Dr. Lang Lajos sunt repuși în posturile lor de profesori universitari, cari le avuse înainte de a fi ministri.

Mangra redivivus.

Călugărul dela Oradea n'are astempăr. Nu s'a uscat bine cearceaful rece ce i-s'a pus pe trup cu privilegiul ultimului congres dela Sibîiu, și el totuși se eșofează. Mai zilele trecute a pus pe un geșetar din Oradea se-l »intervivesc« privitor la schimbarea guvernului din Pesta. Fostul »mare naționalist« și mare voiajior peste hotarele țării, se înțelege, că a riscat laude la adresa noilor deținători ai puterii statului, cari în ultima analiză n'au la ce se bucura de laudele unui Mangra, care în procesul ce l'a avut cu ziaristul Măglașiu, a fost dovedit, cu acte și cu dovezi plausible, că a meritat epitetul de »om timbrat«, »hoț ordinar«, etc., ear forurile dela Sibîiu numai pentru aceea nu l'au putut alunga din postul ce-l ocupă ca vicar, fiind-că tribunalul din Timișoara nu a fost în poziție să extradee actele originale din procesul Mangra-Măglașiu. După cum suntem informați, extradarea actelor nu peste multă vreme se va face, și atunci individul Mangra își va lua pedeapsa cuvenită, și de care nu va putea scăpa ori cât simulează acum, și ori cât se silește a juca pe aderentul actualului guvern pestan, pentru care fapt, nevoioasa »Tribună a Poporului« se înțelege că nu îl trage în țapă, ca pe alți Români, cari s'au alăturat la partidul guvernamental din Pesta. »T. P.« prea e cu două fețe și prea cu două măsuri.

Club român în Viena.

In luna trecută s'a înființat în Viena »Clubul român«. Scopul lui este închegarea meseriașilor români de acolo. Președinte a fost ales dl Sandalovici. Vor înființa și o bibliotecă, pentru care apelează la toți scriitorii și la toate instituțiile pentru ajutor.

Cât au consumat părinții patriei în ședința de noapte a dietei ținută Joi, la 12 Noemvrie?

F. M. comunică următoarele date statistice: 200 ciorbă de gulyás, 180 ciorbă pentru bețivi, 250 bouillon, 220 fcați de vitel, 200 spate afumat, 250 curecheiu cu sarmale, 200 fripturi de boef, 30 fripturi virgine, 200 pãrechi cârnãței cu hirean, 60 talere de coto-roage (aiute), 250 sunci, 500 pogãcele, 250 plãcinte cu mere. La toate aceste

sau folosit următoarele beuturi: 800 butelii vin alb pentru deputați, 180 butelii vin roșu pentru deputați, 1200 pocale bere, 31 sticle șampanie francesă, 37 sticle șampanie ungarască, 16 butelii cognac și alte soiuri de ichenare. Poftă bună!

Ziar românesc în America.

Mulțimea Românilor din America de Nord au decis să înființeze un ziar român. Titlul acestuia va fi »Tribuna« și va apărea în Cleveland odată pe săptămână. Sunt harnici Românașii nostri și peste mări. Înființează societăți diferite și acum vor să aibă și ziarul lor propriu.

Tractare de amor cu sfârșit tragic.

Sublocotenentul de gendarmerie Roth Nándor, staționat în Bistrița, a tractat dragoste cu Domnișoara Eugenia Tarța de acolo. După-ce părinții nu se putură învoi la căsătoria ficei lor și aceasta se tot amână, Vineri, în 13 c. înainte de oarele 12 a mers la casa logodnicei sale și a împușcat-o, pe urmă și-a tras sieși un glonț. Roth Nándor a mai trăit și fu transportat la spitalul militar unde a repausat. Părintele Domnișoarei Eugenia se afla pe timpul uciderii în comisie judecătorească în Telciu, căruia i-s'a adus neamănât la cunoștință în-tâmplarea groază. Despre ceea următoare cetim în »Voinea« din Bistrița:

Inmormântarea d-soarei Eugenia

Tarța a avut lon în Bistrița Duminecă în 15 c. la orele 2 d. a după ritul bisericii gr-cat. Timpul era frumos și împrejurările tragice ale morței precum și faptul, că tînăra victimă, prin frumseț și amabilitatea ei se bucura în viață de simpatii în cercurile celea mai largi — a atras atâta public, în cât convoiul funebru umplea stradele pe unde trecea. Tot ce are orașul, dela societatea cea mai aleasă până la cei mai de rând, toți au ținut se o însoțească în calea ei cea de pe urmă. Musica militară a contribuit la pompa înmormântării. — Róth Nándor a murit și el la spitalul militar Sâmbătă sara. Înainte de a-și omori logodnica, deja el fusese degradat pentru purtarea necorectă, la care s'a datat în timpul din urmă. Vorba, că ar fi fost transferat la Pesta a fost scornită numai pentru de a duce în rătăcire familia miresei sale cu privire la împrejurările, în cari se afla dânsul. Inmormântarea lui Róth Nándor s'a făcut Luni în 16 c. dimineața fără cea mai mică pompă și fără onoruri militare. Maina ucigașului sinucis și 5 ofițeri dela honvezi l'au însoțit la groapă. — Câteva gloanțe au dat o teribilă lovitură unei familii, au stins două vieți tinere în floare și au lăsat o mamă în cea mai mare durere și mizerie. Grozavă desnodătură.

Călimdare pe anul 1904.

Au apărut în editura »Ideal« institut tipografic și librărie în Hunedoara A. P. Barcianu, 3 călimdare pe anul 1904:

Călimdaru »Bunul Econom«, Călimdaru »Țărânuț« și Călimdaru »Sfinte Treimi« în format octav mare. Călimdarele sunt în toată privința reușite și sunt foarte ușor de vëndut, deoarece ce ele sunt primele călimdare cari corêspond cerințelor moderne de azi. Nu s'a cruțat întru nimic pentru reușita lor, nici muncă și nici spese.

Invelitoarea călimdarului »Bunul Econom« este de hârtie galbenă fină și groasă și tipărită cu o ilustrație economică în 2 colori; cea dela Călimdaru »Țărânuț« este tipărită în 6 colori în mod artistic executat, ilustrațiunea represintă pe o pãreche tînãra de țărani; foarte bine reușită; ear' învelitoarea călimdarului »Sfinte Treimi« este de asemenea tipărită în 6 colori foarte frumoase și artistic lucrată, la mijloc se află chipul Sfinte Treimi, la dreapta Invierea, ear' în stânga Nașterea lui Isus Christos.

Cuprinsul acestor călimdare este foarte bogat și variat și cuprinde o mulțime de ilustrațiuni, dintre cari amintim portretele: Baronului Andreiu de Șaguna, Reginei României, Episcopului Pavel, Vasile Alexandri, Alexan-

dru Ion Cuza, Ioan C. Brătianu, Papa Leo al XIII-lea, Regelui Alexandru și Reginei Draga ai Sârbiei. Mai departe ilustrațiunea Bisericii Domnița Balașa, a casei parisiene arse în Budapesta, a băncii din Pittsburg (America) cu 24 etaje, etc., diferite ilustrațiuni sfinte și pentru glume.

Călimarele conțin afară de partea calendaristică, biografii, descrieri, proverbe, rugăciuni, poezii, ziceri, povești, — povești diferite pentru economi, meseriași, femei, etc. precum și o mulțime de inserțiuni.

Călimarul „*Bunul Econom*”, care cuprinde 6 coale cu 96 pagini și 20 ilustrațiuni, cu prețul de boltă 15 cruceri; Călimarul „*Țăraniul*”, de 7 coale cu 112 pagini și 33 ilustrațiuni, cu prețul de boltă 20 cruceri; și Călimarul „*Sfânta Treime*”, de 7 $\frac{1}{2}$ coale cu 120 pagini și 47 ilustrațiuni, al cărui preț de boltă este 25 cruceri, toate 3 format octav mare, precum și învăltoarele excelent reușite.

Onorabilă Redacțiune!

Rog să binevoiți a publica în prețitul D-Voastră organ de publicitate următorul: ANUNȚ LITERAR. Voină a tipări din scrierile mele volumul al II-lea de „*Novele și Schițe*”, care va fi cam de 18—20 coale tipărite și va costa 2 coroane (3 franci), aduc aceasta la cunoștința On. Public rugându-l să binevoiască a le abona cu grăbire, ca să mă pot orienta referitor la numărul exemplarelor tipărite. Tot odată accentuez, că neincurgând abonații de ajuns, nu le pot tipări, ear cei-ce vor fi abonați își vor reprimi banii plătiți, de nu s'or învoi să primească în locul lor vol. I. al scrierei mele „*Novele și Schițe*”, ori poveștile „*Dela Moară*”. — Aceasta rog a mi-se și comunica pe cuponul asigurației. Abonamentele se fac numai la autorul *Ioan Popu Reteganul* în Retteg (Transilvania).

BIBLIOGRAFIE.

Calendarul practio — Lugoj.

Un nou calendar românesc a apărut, intitulat *Calendarul practio* pe anul 1904. Lugoj 1903. Prețul 50 bani. Acest calendar e cel mai voluminos din toate câte au apărut la noi (496 pagini) și astfel, considerând prețul bagatel de 50 bani, e cel mai eștin. Calendarul practio e redactat cu mare îngrijire, atât ca cuprins cât și ca forma exterioară. Afară de partea strict calendaristică conține: 1) La fiecare lună: a) observațiunile meteorologice de pe anul 1902; b) ce trebuie să facă economul; c) sărbătorile cu tipicul lor. 2) Familiile domnitoare din Europa. 3) Statistica comitatelor și orașelor (teritoriul, numărul locuitorilor, capitala). 4) Șematismul bisericilor române gr-cat. și gr-or. 5) Tariful postal și telegrafic. 6) Scala timbrelor. 7) Tabla generală a măsurilor și a banilor. 8) Calcularea cametei. 9) Literatură: Seara de Crăciun, poezie de Emil Szabo; Thanatos, schiță de Simin; Pociții (dispute cu Nazarenii); Fecioara, poezie de Veronica din Selagiu; „*Andrieu Mureșan*”, de Dr. E. D.; Poporul român, poezie de I. Mureșan; In biserică, poezie de Maria Cioban; Mi-e dor poezie de Maria Cioban; Revista anului (episcopul I. I. Papp, iubilul episcopiei de Lugoj, episcopii Dr. D. Radu și Dr. V. Hossu, † Dr. I. Rațiu, † Leon XII, Pius X); 10) Societăți românești; Fundațiuni; Presa noas-

tră; Ingrijirea morbosului; Strigoii; Glume; Sfaturi; Târgurile etc. etc. Calendarul conține și următoarele *ilustrațiuni* foarte bine reușite: *Vestirea nașterii Domnului* (colorată), metropoliții *Dr. Victor Mihályi* și *Ioan Meșian, Micii prinți români, Mănăstirea Prislopolului, Catedrala din Lugoj*, primul episcop al Lugojului *Dr. Alex. Dobra*, episcopii *Dr. Dem. Radu* și *Dr. Vasile Hossu, Reședința episcopicească din Lugoj, episcopul Radu la vatra părintească, peregrinii români la Roma, † Leon XIII. Pius X. regele Alexandru I., regina Draga*, etc. etc. Calendarul e foarte potrivit pentru toate păturile sociale românești, și îndeosebi pentru preoții și învățătorii ambelor confesiuni române.

Călimarul „*Poporului Român*” pe anul visect 1904 a apărut și se poate procura la tipografia „*Poporului român*”, Budapesta VI. strada Vörösmarty 60/a cu prețul de 40 bani.

Afară de partea calendaristică bine redactată, partea literară, care e anume întocmită pentru țărani români, conține material bogat, variat, interesant și instructiv, având următorul cuprins: Moș Martin, schiță de A. Vlăduță; Ocupațiunea, tipul și însușirile Românilor, din *Enciclopedia română*. Noaptea de vară, poezie de G. Coșbuc; Români în America, de Dionisie Stoica; Ceva despre Români dela Pind, de Petru Vulcan; Zăpăștigănesc, de D. Stănescu; Teatru la sat; Poezie din America, de Paian Vasa; Lugojenii, de Iov.; Lupta în comitate; Baba Dochia, poezie de Sebastian; Sfintele Paști între zăvoare și baionete, de Bill-A-Zam; Poezie ocărăscă, de A. Baias; Dascălul și învățăcelul, glumă de V. Mureșian; Dreptul de intruire; Economia de câmp și învățătura, de G. Todica; Legea despre naționalități, etc. etc. Călimarul cuprinde 91 ilustrațiuni, în mare parte pe deplin succese.

Călimarul „*Poporului Român*” se recomandă de sine.

A apărut „*Sgârșitul pocăit*” piesă teatrală populară în două acte, pentru sărbătoarea nașterii Domnului, de George Oprea, învățător. Prețul 20 bani. Să găsește de vânzare la autor, *O. Tohan*. O recomandăm!

Am primit a doua serie din „*Clipele de repaos*”. Un volum nou de Sorcova, binecunoscutul și valorosul scriitor al nostru. Volumul cuprinde schițe și foițe, nouă bucăți, toate tractate cu subiecte scoase din viața noastră socială. — Din acele reiese combaterea unor defecte în mod umoristic însă plăcut și vrednic de apreciere. Avem nădejde, că publicul român va primi cu convenită căldură și plăcere originalele lucrări ale distinsului bărbat de literă. — Să află de vânzare la dl *Virgil Oniț*, director gimnazial în Brașov. Prețul 1 cor. 60 bani; pentru România 2 lei.

Aceasta carte bună o recomandăm on. public.

„Dacia” — apă minerală!

Dr. Hankó Vilmos profesor, membrul Academiei maghiare de științe, a caulficat apa naturală de conținut acid-carbonic a „*Isvorului-Dacia*” de apă gustoasă excelentă și de neprețuită.

Resultatul analizei și părerea sa o comunicăm în traducere autentică

ANALISA CHEMICĂ

a apei acre „*Isvorul-Dacia*” din Șoimușul-Murășului lângă Deva.

	in 1000 grame apă
Calcium hydrocarbonat	1.0542 « «
Magnesium «	0.3497 « «
Calcium sulfat	0.2316 « «
Natrium hydrocarbonat	0.1705 « «
Fer «	0.0390 « «
Kalium chlorid	0.0520 « «
Mangan hydrocarbonat	0.0145 « «
Kalium «	0.0094 « «
Lithium «	0.0019 « «
Silicium dioxid	0.0096 « «
Suma substanțelor solide	1.9333 grame apă
Acid carbonic liber	2.3953 « «
Volumul acidului carbonic liber	1214.6 c. c.

Precum dovedește analiza „*Isvorul-Dacia*” din Șoimușul-Murășan (apă acră de Pauliș) e a se număra în grupa acelor ape acre pămênțoase, cari conțin fer. După caracterul seu chemic, format din cantitatea și proporția părților sale constitutive, isvorul acesta face parte din *grupa apelor mai renumite*. Are un prea plăcut gust și fiindcă conține deosebit mult acid carbonic — în privința căruia „*Isvorul-Dacia*” ocupă un loc între apele acre mai de frunte — prin limpezirea sa e o excelentă apă de beut. Pentru locuitorii părților lipsite de darul unei ape sănătoase: apa „*Isvorului-Dacia*” e de neprețuit. Din compoziția potrivită a apei se poate deduce, că și pentru praxa medicală „*Isvorul-Dacia*” va fi un factor important.

Conform actului alăturat, apa trimisă spre analizare s'a scos și sigilat în fața artistiei comunale.

Budapesta, la 3 Martie 1903.

(L. S.)

Dr. Hankó Vilmos m. p.,
profesor de chemie la școala reală
superioară de stat a cercului II-lea
din Budapesta, membru al academiei
maghiare de științe.

Am îngrijit, ca aceasta apă distinsă și recoritoare, care beută curată și cu vin ori cu sirup este tot asemenea de excelentă, să fie pusă la dispoziția on. public.

Comandele se fac la biroul „*Dacia*” întreprindere de apă minerală în Deva, unde se află totodată și depositul.

Expediția se efectuește în lăzi închise de câte:

- a.) 25 sticle à 1 Ltr. predat gara Deva cu prețul de Cor. 1.85
- b.) 50 « « 1 « « « « « « « « « 3.40
- c.) 25 « « $\frac{1}{2}$ « « « « « « « « « 1.60
- d.) 50 « « $\frac{1}{2}$ « « « « « « « « « 2.90

Transportul pe linia ferată privește pe cumpărător.

Pentru ladă și sticle ne retrimise să socotește:

- a.) pentru o ladă Cor. 2.—
- b.) « 1 sticlă de $\frac{1}{2}$ ltr. « .16
- c.) « 1 « « $\frac{1}{2}$ « « « .14

Isvorul mineral este proprietatea institutului de credit și economii „*Dacia*” societate pe acții în Orăștie—Szászváros.

Direcțiunea.

Mașini de cusut Singer,

originale, pentru trebuințele familiare și pentru tot felul
de alte ramuri de industrie.

Mașinile de cusut SINGER și Comp. au ajuns a fi renumite prin CALITATEA EXCELENȚĂ și aptitudinea lor de administrare, cari totdeauna și-au distins toate fabricatele. Instruare gratuită în toate speciile brodărilor artistice moderne. Pentru mánarea lor se află motoare electrice în tot felul de mărimi.

(220)

Singer și Comp.

1—3

societate pe acții pentru mașini de cusut,
Timișoara, Ștr. Hunyady Nr. 10.

Cursul de învățământ al brodărilor artistice se ține de present în sala hotelului „*PANNONIA*” din Orăștie, unde sunt expuse spre vedere obiecte de brodărie cari de cari mai frumoase.

Expoziția
universală din Paris
1900.
„GRAND PRIX”
cea mai înaltă distincție.

Expoziția de apărare
contra focului, Berlin
1901.
MEDALIE DE AUR
cel mai înalt premiu.